

تحلیلی بر زندگی در خانواده های منززل

دکتر مجتبی خندان
(پژوهشگر عرصه خانواده)

در چنین وضعی، هر چه قانونی است، حق تلقی می شود و حق و اخلاق به دلیل مغایرت با قانون، ناحق به حساب می آیند. اگر قانون بگوید هم جنس بازی طبیعی و درست است، حق شکل می گیرد و اگر بگوید: کودک به صورت جنین انسان نیست، حتماً انسان نیست و سقط جنین مشکلی ندارد. در این صورت، قانون جای اخلاق و حق را می گیرد. قاضی در دادگاه، مطابق قانون درباره ی حق و باطل حکم می کند.

ز) جبر

ما در پیدایش بخشی از سرنوشت خود، بی شک مجبوریم و اختیار و انتخابی نداریم. هر کسی در زمان و مکان مشخصی به دنیا می آید و در زمان و مکان مشخصی نیز می میرد. جنسیت مشخصی دارد که خود در تعیین آن نقشی نداشته است، از پدر و مادری معین به دنیا آمده است و.. همه ی اینها تأثیراتی در زندگی انسان دارد، اما اینها سرنوشت های عینی انسان هستند.

که بار ارزشی مثبت و منفی برای او ندارند. نه می توان گفت دختر بودن ارزش مثبت است و نه پسر بودن. همچنین نمی توان گفت هر شخصی دارد که خود در تعیین آن نقشی دارد، اما پدر و مادر ایرانی به دنیا بیاید حتماً شوخبت است یا حتماً بدبخت است، چرا که کمال انسان، فقط از طریق رفتارهای اختیاری رقم می خورد. هیچ جامعه ای نمی تواند اخلاقی زندگی کند مگر اینکه سرچشمه ی اعتقادات مبنایی آن جامعه، اراده ی آزاد انسان باشد.

اکنون بی مسئولیتی، به ویژه در بخشی از نسل جوان گسترش یافته است و افراد برای توجیه وضعیت خود به سرزنش تاریخ، عوامل ژنتیک، خانواده، طبقات اجتماعی و.. رو آورده اند؛ تصور نادرستی که از واژه ی «جبر» پدید آمده است. بهانه بابی، راهی برای خروج از مسئولیت پذیری و افکندن مسئولیت به گردن دیگران است و این مهر را به معنای نادرست جبر، توجیه می کند. این تصور، دل سردی، بی نشاطی و تأثیر گذار نبودن را به افراد جامعه القا می کند.

۱. ویلیام جی. گود، خانواده و جامعه، ترجمه ی ویدا ناصحی، ص ۲۳.
۲. باقر ساروخانی، روش های تحقیق در علوم اجتماعی، ج ۱، ص ۱.
۳. محمد رضا زیبایی نژاد و دیگران، درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام، ص ۷۷.
۴. حسین علی نژادی، پست مدرنیته و پست مدرنیسم، ص ۱۰۷.
۵. محمد تقی شیخی، جامعه شناسی زن و خانواده، ص ۸۰.
۶. ویلیام گالرندر، جنگ علیه خانواده، ترجمه ی معصومه محمدی، ص ۳۱.
۷. ردع (۱۳)، ص ۱۱.
۸. عبدالحمید بن همه الله بن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ص ۴۰.
۹. Gertrude Himmelfarb, Marriage، ص ۷۹.
۱۰. محمد بن یعقوب کلینی، الکافی، ج ۱، ص ۱۷.
۱۱. محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی (شیخ مفید)، الاختصاص، ص ۲۴۰.

بخش آخر (ه) تساهل

معنای صحیح تساهل این است که افراد در مواردی، و از نظر قانونی، حق دارند کارهایی انجام دهند و ما نباید سخت بگیریم و با آن مقابله کنیم، بلکه باید بپذیریم که حق فرد این است که می تواند آن کار را انجام دهد. افراد جامعه، زمانی اهل مدارا هستند و تساهل می کنند که تفاوت ها را تحمل کنند، اما لزوماً به این معنا نیست که باید فردی یا کار فردی را دوست داشته باشیم، شما وقتی می گوید: «من کار پدرم را تحمل می کنم»، معنایش این نیست که با کار او موافقت یا کار او را دوست دارید. در زمان ما، تساهل دارای معنای تأیید شده است و تصور می شود کسی اهل تساهل است که کار دیگران را تأیید کند. برای مثال، اگر مرد خانواده، سقف جنین همسرش را پذیرفت و آن را تأیید کرد، فردی روبرار تلقی می شود، اما اگر مخالف سقط جنین بود، به او انگ نادرباری می زند و افراد جامعه برای اینکه دوست ندارند به نادرباری متهم شوند به جای اینکه از عقیده ی خود دفاع کنند و نسبت به آنچه پیرامونشان می گذرد، حساس باشند و احساس مسئولیت کنند، در پی این هستند که ثابت کند نادربار نیستند. لازمه ی این طرز فکر، این است که درباره ی بسیاری از مسائل، بی خیال شوند و در برابر هر چه روی می دهد، با تأیید خود، بی دردسر بگذرند. این مسئله به حدی شیوع یافته است

که افراد جامعه، بسیاری از احساسات خود را بروز نمی دهند. برای مثال، اگر پدر و مادر سخنانی در تأیید فرزندان بگویند و بدان معتقد باشند، آن را بروز می دهند، اما اگر از آنها انتقادی داشته باشند آن را فرو می خورند تا نادربار تلقی نشوند. این در حالی است که امام صادق (ع) می فرمایند: احب اخوانی من اهدی الیّ عیبی؛ (۱۱) «بهترین برادران من کسی است که عیب های مرا به من هدیه کند». تازه در همین معنای نادرست نیز سهم همه ی افراد از تساهل، یک سان نیست، بلکه در دوره ای، والدین از فرزندان انتظار داشتند تا از تساهل بیشتری برخوردار باشند، اما خودشان اهل تساهل نبودند. امروزه، فرزندان از والدین انتظار تساهل بیشتری دارند، ولی خودشان به رفتار والدین بسیار اعتراض می کنند.

(و) حقوق

افراد جامعه، برخوردار از حمایت های قانونی هستند که با ضوابط مشخصی، شامل حال همه ی آنها می شود. برای مثال، همه ی افراد حق دارند برای خود زندگی مستقل تشکیل دهند و از خانواده ی پدر و مادری مستقل شوند. کسی حق ندارد این حق را از دیگران سلب کند. ولی امروزه، این معنا دگرگون شده است و افراد مطالبات خود را تحت عنوان حقوق، مطرح می کنند و «حقوق» به مطالبه ی نیازهای افراد، تغییر معنا داده است. قوانین که حقوق را جهت برقراری عدالت مطرح کرده بودند، به ابزاری برای بی عدالتی تبدیل شده اند. اکنون چیزی از مطالبات و خواسته ها باقی نمانده است که کسی درباره ی آن، ادعای حق داشته باشد. گاه برخی فرزندان می گویند: «من حق دارم از خانه فرار کنم، رفت و آمدم را به کسی اطلاع ندهم، با کسی که خودم می خواهم بی هیچ قید و شرطی ازدواج کنم، هر چه می خواهم ببوشم، هر چه می خواهم بخورم و هر کاری که می خواهم انجام دهم، اگر اعلامیه ی جهانی حقوق بشر، به ویژه مواد ۲۴ تا ۳۰ را بنگریم، درمی یابیم که تقریباً به همه ی افراد، حق برخورداری از زیباترین، مطمئن ترین و لذت بخش ترین زندگی وعده داده شده است. در این اعلامیه، هیچ چیز قابل تصوری وجود ندارد که افراد درباره ی آن حقی نداشته باشند. به هر میزان مطالبات افراد از دیگران عمومیت یابد، مسئولیت های فردی کاهش می یابد و کاهش مسئولیت، پایداری در زندگی را تحت الشعاع قرار می دهد.

شهر را به مقصدی برای علمای شیعه تبدیل کرد. زیارت مرقد آن حضرت کنار بارگاه‌های اهل‌بیت(ع)، باعث جذب و گردهم‌آیی علما، دانش‌پژوهان و شیعیان از سراسر جهان اسلام به قم شد. این مکان مقدس علاوه بر ویژگی‌های معنوی، به یک مرکز علمی مهم نیز تبدیل شد. حضرت معصومه(س) نه‌تنها از نظر معنوی و اخلاقی شخصیتی برجسته بودند، بلکه تأثیرات علمی و فرهنگی بسیاری بر شهر قم گذاشتند. این شهر که به‌واسطه حضور ایشان به یکی از مراکز مهم علمی شیعه تبدیل شد، همچنان کانونی برای پرورش دانشمندان و فقهای برجسته در جهان اسلام است. پژوهش در رابطه با آن حضرت و تأثیرات ایشان بر شهر قم، می‌تواند به درک بهتر روند تکامل علمی و دینی در تاریخ اسلام کمک کند و نقش ایشان را در تقویت و توسعه علوم اسلامی به‌ویژه در دنیای شیعه روشن کند.

ماجرای «شوخی شوخی» در تلویزیون؛ عروسک‌ها برگشتند!

هر این مدل برنامه سازی با جدیت ادامه دارد.

احیای نگاه جدید به برنامه‌های عروسکی
این صدایشه به اقبال مخاطب از این برنامه ها اشاره و بیان کرد: خود شخصیت جناب خان به همراه رامبد جوان، نگاه دیگری را احیا کردند که نشان داد کار عروسکی می‌تواند مختص بزرگسالان نیز باشد و البته خود این شخصیت هم مدتی طول کشید تا برای مخاطب جا بیفتد و باید به شخصیت های عروسکی زمان داد. امروز هم کودکان و هم بزرگسالان از این

است. گاهی از این رفاقت برای زیرکی و رندی استفاده می‌کند. همچنین گاهی به گذشتاش بازمی‌گردد و انگار کمی خاطره‌باز شده است.

اهمیت احیای برنامه‌های عروسکی در تلویزیون

قریب‌پناه در بخش دیگری از صحبت‌های خود به جایگاه برنامه‌های عروسکی در تلویزیون پرداخت و بیان کرد: در دهه‌های ۷۰ و حتی ۸۰ و پیش از آن، برنامه‌های عروسکی فراوانی تولید می‌شد. اما در سال‌های اخیر، به نظر می‌رسد تنها چند برنامه معدود دغدغه حفظ این گونه برنامه‌ها را در تلویزیون دارند.تلویزیون شاید در یک دوره کمتر به این قالب از برنامه‌ها توجه نشان داد. چند سالی این برنامه‌ها غایب بودند و اکنون دوباره احیا شده‌اند. وی درباره بهره‌گیری از این برنامه ها به عنوان یکی از قالب های مهم در برنامه سازی دنیا تأکید کرد: حضور برنامه‌های عروسکی در تلویزیون از اهمیت بالایی برخوردار است. برخی تصور می‌کنند که توجه به استفاده از عروسک، مخاطب این برنامه‌ها صرفاً کودکان هستند. این نگرش تا پیش از آقای طهماسب و مجموعه‌ای مانند «کلاه‌قرمزی» و برنامه‌هایی نظیر «همونی» رواج داشت. اما با ادامه برنامه‌سازی توسط طهماسب این دیدگاه تا حدی تغییر کرد. در واقع، برنامه‌های عروسکی که امروز در تلویزیون تولید می‌شوند، صرفاً برای تداوم این جریان هستند. درحالیکه در جهان هنوز

صدایشه «شوخی‌شوخی» تأکید کرد که جناب‌خان به همراه رامبد جوان، نگاه دیگری را احیا کردند که نشان داد کار عروسکی می‌تواند مختص بزرگسالان نیز باشد و البته خود این شخصیت هم مدتی طول کشید تا برای مخاطب جا بیفتد و باید به شخصیت‌های عروسکی زمان داد. پیمان قریب‌پناه، از صدایشه‌های برنامه تلویزیونی «شوخی شوخی»، در مورد شخصیت عروسکی «نمونه» در این مجموعه طنز توضیحانی ارائه کرد و گفت: «نمونه» شخصیتی است که در داستان به عنوان یکی از اهالی نون‌آباد معرفی می‌شود و دارای تیکه‌کلام‌های مخصوص به خود است. قریب‌پناه افزود: این شخصیت در این فصل از «شوخی شوخی» نسبت به فصل‌های قبل، مجموعه‌ای از تیکه‌کلام‌ها دارد که شاید بیشتر به لهجه قزوینی نزدیک باشد. از لحاظ شخصیت‌پردازی، نمونه در این فصل ابعاد چندوجهی و گسترده‌تری پیدا کرده است. او شخصیتی است که تمایل دارد مدیریت را در دست بگیرد و همه‌چیز باید تحت نظارت او باشد یا دوست دارد از تمام فعالیت‌ها آگاه باشد.

این صدایشه و گوینده رادیو توضیح داد: در واقع، تلاش ما این بوده که ابعاد شخصیتی او را شیرین‌تر و دوست‌داشتنی‌تر نشان دهیم تا بینندگان از دیدن آن لذت ببرند. خصوصیاتی که برای نمونه در نظر گرفته‌ایم، شامل دلسوزی، مهربانی و رفاقت

برترین های حوزه‌های مختلف علمی و پژوهشی در شصت و سومین جایزه البرز

مورد تجلیل می‌شوند.

نشست خبری همایش ملی شصت و سومین سال جایزه البرز (جایزه البرز ۱۴۰۴ نخبگانی) با هدف تکریم اهالی علم و تجلیل از دانشمندان، مخترعان، فناوران، دانش‌جویان و جوایزان برتر سراسر کشور، امروز چهارشنبه دهم اردیبهشت ماه، در محل بنیاد فرهنگی البرز برگزار شد. حیدر ارشدی، مدیرعامل بنیاد فرهنگی البرز، این نشست خبری طی سخنانی به تشریح برنامه‌های همایش شصت و سوم پرداخت و گفت: وقف ماندگار مرحوم البرز در جهت اعتلای فرهنگ و علم کشور بوده و همایش در نتیجه این نیت خیر واقفانه است.

مدیرعامل بنیاد فرهنگی البرز در خصوص دستاوردها و فعالیت‌های این بنیاد از زمان تأسیس آن در سال ۱۳۴۲، به شرح اقدامات این نهاد در راستای تحقق اهداف نیکوکارانه و علمی خود پرداخت و گفت: بنیاد فرهنگی البرز به عنوان ثمره بزرگ‌مردی به نام حسینیلی البرز که تمام اموال خود را وقف اعتلای علمی کشور کرد، از زمان تأسیس خود در سال ۱۳۴۲ ششمی تاکنون همواره به توسعه علمی کشور و حمایت از نخبگان علمی پرداخته است.

ارشدی در ادامه افزود: در طول ۶۳ فعالیت بنیاد، بیش از سه هزار دانشجو وام تحصیلی دریافت کرده‌اند و بیش از ۴۶۵۰ جایزه حسن تحصیل به دانشجویان اهدا شده است. این آمار در دهه‌های اخیر با رشد تصاعدی مواجه بوده و بنیاد البرز توانسته است ۲۳ همایش ملی و استانی را برگزار کرده و ۱۷۲۲ دانشجو، طلبه، دانش آموز و مخترع را مورد حمایت قرار

دهد.

برگزاری همایش‌های ملی برای تکریم نخبگان علمی

او به برنامه‌های بنیاد در راستای تکریم مقام عالمان و نخبگان علمی اشاره کرد و گفت: در سال‌های اخیر، جایزه البرز با هدف تقدیر از دانشمندان و فناوران علمی در دو مراسم ملی برگزار می‌شود. همایش ملی نخبگانی در نیمه اردیبهشت هر سال و همایش دانش‌آموزی در نیمه آبان ماه برگزار می‌شود. این اقدامات در راستای اجرای نیت امینانه واقف و حفظ امانت وقف صورت می‌گیرد.

ارشدی ادامه داد: در دوره شصت و سوم جایزه البرز که در بخش‌های علمی، پژوهشی، فناوری و حوزوی برگزار می‌شود، فرایند انتخاب برگزیدگان با دقت کامل توسط هیئت علمی داور تخصصی صورت گرفته است تا شایسته‌ترین افراد، که دارای تأثیرگذاری در گسترش مرزهای دانش هستند، این جایزه را دریافت کنند.

آمار ثبت‌نام و رشد قابل توجه در سال ۱۴۰۳
مدیرعامل بنیاد فرهنگی البرز به آمار فراخوان و ثبت‌نام در جایزه البرز در سال ۱۴۰۳ اشاره کرد و افزود: فراخوان این دوره در ۲۰ آذرماه ۱۴۰۳ اعلام شد و در مدت یک ماه، ۶۱۲۴ نفر برای شرکت در این جایزه ثبت‌نام کردند که نسبت به سال گذشته با رشد سه برابری همراه بوده است. این آمار شامل ۲۲۶۹ دانشجو غیرپزشکی، ۴۴۴ دانشجو پزشکی، ۱۷۳۷ طلبه و حوزوی، ۵۱۹ فنآور و عضو شرکتهای دانش‌بنیان، و ۱۱۱۱ دانشمند (زیر ۴۰ سال) است. او همچنین اظهار داشت: در بخش طباب و

حوزویان، رشد ۴۹۰ نفری بیشترین افزایش را در میان گروه‌های مختلف به خود اختصاص داده است. همچنین، دانشمندان جوان و فناوران نیز رشد قابل توجهی داشته‌اند، به طوری که در این دوره شاهد رشد پنج برابری در بخش دانشمندان جوان و پنج برابر رشد در بخش فناوران بودیم.

پیش‌بینی تعداد برگزیدگان و جوایز اعطایی
ارشدی در خصوص تعداد برگزیدگان در دوره هوزویان، از ۷ سهمیه پیش‌بینی شده، شش سهمیه تکمیل شد. مدیرعامل بنیاد فرهنگی البرز در خصوص میزان جوایز این دوره بیان کرد: میزان جوایز در بخش دانشمندان به مبلغ ۶ میلیارد ریال پیش‌بینی شده بود، اما مبلغ ۷ میلیارد تومان به برگزیدگان این بخش اعطا می‌شود. در بخش پژوهشگر و دانشمند جوان هر نفر ۴۰۰ میلیون تومان، در بخش فناوران هر نفر ۱۶۰ میلیون تومان، و در بخش دانشگاهیان و خوزستان هر نفر ۱۱۰ میلیون

خود ادامه می‌دهیم. در این راستا، امیدواریم که بازتاب‌های رسانه‌ای صحیح و گسترده‌ای از این وقف حسنه و دستاوردهای آن صورت گیرد تا در سطح جامعه، اهمیت وقف علمی بیشتر تبیین شود. او همچنین به آغاز فراخوان برای جایزه البرز در سال ۱۴۰۴ اشاره کرد و گفت: در این دوره، بنیاد برای اولین بار فراخوان بین‌المللی خود را از طریق وزارت امور خارجه اعلام کرده است و در این دوره، از قاره‌های مختلف شرکت‌کنندگان داریم. امسال، یکی از برگزیدگان در مقطع دکتری از دانشگاهی در آمریکا معرفی و تقدیر خواهد شد.

مدیرعامل بنیاد فرهنگی البرز گفت: تمامی ایرانیان، فارغ از محل زندگی، می‌توانند کاندیدی دریافت جایزه البرز شوند و این بنیاد همچنان به تحقق اهداف واقف حسینیلی البرز در راستای اعتلای علمی کشور و حمایت از نخبگان علمی

ادامه خواهد داد.

تأکید بر جایگاه تاریخی واقف

مدیرعامل بنیاد فرهنگی البرز همچنین به لزوم درج زندگینامه مرحوم حسینیلی البرز در کتب درسی اشاره کرد و افزود: تهاجمات برای درج زندگینامه ایشان در کتب درسی صورت گرفته است، اما به دلایلی این پروژه به تعویق افتاده است. به نظر می‌رسد که رسانه‌ها باید در این زمینه مطالبه‌گر باشند و این حرکت را پیگیری کنند. همچنین ساخت سریال یا فیلمی درباره شخصیت این بزرگمرد که تمام اموال و حتی جسد خود را وقف رشد علمی کشور کرد، یک ضرورت است تا نسل‌های آینده از آموزه‌های ایشان بهره‌مند شوند.

ارشدی در پایان خاطرنشان کرد: ما در بنیاد فرهنگی البرز خود را موظف می‌دانیم که از وقف‌نامه مرحوم حسینیلی البرز تخطی نکنیم و انگیزه بخش علاقمندان به وقف علمی باشیم.